

میزان هزینه دادرسی در ایران و انگلستان^۱

پژمان محمدی^۱، خلیل احمدی^۲، میلاد کیانپوریان نژاد^۳

۱- استاد دانشکده حقوق، دانشگاه تربیت مدرس، تهران. (نویسنده مسئول)

۲- دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه شهید چمران، اهواز

۳- دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده

علیرغم پذیرش اصل مجانی بودن قضاوت در فقه و رایگان بودن قضا و دادگستری در سیره معصومین، دولت‌ها همواره در جهت تأمین بخشی از منابع مالی خود، به شیوه نظام‌های حقوقی عرفی، هزینه‌هایی را به اطراف دعوا تحمیل نموده‌اند و پرداخت این هزینه‌ها جزء لاینفک تشریفات اقامه دعوا بوده است و جز در موارد استثنایی، گریزی از پرداخت آن‌ها نیست. ملاک تعیین هزینه دادرسی در دعاوی مالی، در حقوق ایران، بدون توجه به کیفیت، مدت و هزینه رسیدگی به دعاوی مختلف، ارزش خواسته دعوا است؛ اما قانونگذار انگلستان، با تفکیک دعاوی بنا بر ارزش آنها، هزینه‌های رسیدگی به هر قسم از دعاوی را با لحاظ ارزش آن و به تناسب فرایند دعوا و هزینه مصروف در آن، تعیین کرده است. اعتقاد به رایگان بودن دادگستری، علاوه بر توالی فاسدی مانند افزایش طرح دعاوی واهی، موجب ایراد خسارت به دولت و تضییع حقوق جامعه می‌شود. اما میزان این هزینه‌ها باید به شکلی معقول و متعارف تعیین شود و افزایش بی‌ضابطه آنها می‌تواند عدالت قضایی و دادرسی منصفانه را به مخاطره اندازد. در نوشتار حاضر، با روش توصیفی-تحلیلی و با تتبع در قوانین و نظرات حقوقدانان و مطالعه منابع مختلف، به مقایسه میزان هزینه دادرسی دعاوی مالی در ایران و انگلستان پرداخته شده است.

کلید واژگان: هزینه دادرسی، دعاوی مالی، دادرسی رایگان، حقوق انگلستان، هزینه متعارف